

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БӘГЕЛМӘ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫң «КЕЧЕ
БӘГЕЛМӘ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ СОВЕТЫ**

IV ЧАКЫРЫЛЫШ

ЕГЕРМЕ СИГЕЗЕНЧЕ СЕССИЯ

Карар № 3

Кече Бәгелмә авыллы

2022 ЕЛНЫҢ 15 АВГУСТЫ

Татарстан Республикасы Бәгелмә муниципаль районның «Кече Бәгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә инициатив проектларны тәкъдим итү, керту, тикшерү һәм карау тәртибен раслау түрүнда

26.1 статья нигезендә. «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары түрүнда» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон Татарстан Республикасы Бәгелмә муниципаль районның «Кече Бәгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке Уставына, «Кече Бәгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке Советына таянып,

Карар итте:

1. Татарстан Республикасы Бәгелмә муниципаль районның «Кече Бәгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлекендә инициативалы проектларны тәкъдим итү, керту, фикер алышу һәм карау тәртибен күшымта нигезендә расларга.
2. Әлеге карар Татарстан Республикасы Бәгелмә муниципаль районның «Кече Бәгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке Уставы белән билгеләнгән тәртиптә үз көченә керә һәм бастырып чыгарылырга тиеш.
3. Әлеге карарның үтәлешен контролльдә тотам.

**«Кече Бәгелмә авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеке башлыгы**

В.Б.Григорьев

2022 елның 15 августындагы
«Кече Бөгелмә авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеге Советының
ХVIII сессиясенең 3 нче карарына
кушымта

Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә инициатив проектларны тәкъдим итү, керту, фикер алышу һәм карау тәртибе

1 бүлек. Гомуми нигезләмәләр

1 СТАТЬЯ. Хәзерге тәртипне көйләү предметы

1. Бу Тәртип Россия Федерациясе Конституциясе, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон һәм Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә инициативалы проектларны тәкъдим итү, керту, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алу белән бәйле булган мәнәсәбәтләрне җайга сала.

2. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансферлар исәбеннән финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициатив проектларны тәкъдим итү, фикер алышу, карау һәм сайлап алу белән бәйле мәнәсәбәтләргә, Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнары һәм (яисә) башка норматив хокукий актларында һәм муниципаль норматив хокукий актларда башкасы каралмаган булса, әлеге тәртип нигезләмәләре кулланылмый.

2 Статья. Инициатив проектлар

1. Инициатив проект нигезендә бу тәртиптә Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районының «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә яшәүчеләрнең Каенлық авыл жирлегендә яки аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган чараларны гамәлгә ашыру, жирле әһәмияттәге мәсьәләләрне яисә жирле үзидарә органнарына бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү хокуки турындагы тәкъдиме анлашыла.

2. Инициатив проектта түбәндәгә мәгълүматлар булырга тиеш:

- 1) Кече Бөгелмә авыл жирлегендә яки аның өлешендә яшәүчеләр өчен чишелеш өстенлекле булган проблеманы тасвирилау;
- 2) курсәтелгән проблеманы чишү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;
- 3) инициатив проектны тормышка ашыруның көтелгән нәтижәләре (көтелгән нәтижәләр) тасвирамасы;
- 4) инициатив проектны тормышка ашыру өчен кирәклө чыгымнары алдан исәпләү;
- 5) инициатив проектны гамәлгә ашыруның планлаштырылган сроклары;
- 6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынган затларның планлаштырылган (ихтимал) финанс, мәлкәт һәм (яки) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;
- 7) инициативалы түләүләрнең планлаштырылган күләмнән тыш, әлеге акчаларны гамәлгә ашыру өчен файдалану күздә тотылган очракта «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге бюджеты акчалары күләменә курсәтмә;
- 8) «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясенә яисә аның чикләрендә әлеге Тәртипнең 3 статьясы нигезендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак өлешен курсәтү.

3. Инициатив проект өлеге статьяның 2 өлешендә караплан белешмәләрне үз эченә алган проект тасвиrlамасын үз эченә ала, аңа инициатор каары буенча график һәм (яки) таблица материаллары күшүп билгеләр мөмкин.

Проектны тасвиrlау формасы һәм аны тутыру буенча тәкъдимнәр Татарстан Республикасы Бәгелмә муниципаль районның «Кече Бәгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке Башкарма комитеты тарафыннан раслана (алга таба – «Кече Бәгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке Башкарма комитеты).

3 Статья. Халық мәнфәгатьләрендә инициатив проектлар тормышка ашырыла ала торган территорияне билгеләү

1. Инициатив проектлар Кече Бәгелмә авыл жирлеге халкы мәнфәгатьләрендә, шулай ук тубәндәге территорияләрдә яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә тормышка ашырыла:

- 1) күпфатирлы йорт подъезды;
- 2) күпфатирлы йорт;
- 3) күпфатирлы йортлар һәм (яки) торак йортлар төркеме (шул исәптән урам, квартал яки планлаштыру структурасының башка элементы);
- 4) торак микрорайоны;
- 5) торак микрорайоннар Төркеме;
- 6) «Кече Бәгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке

2 бүлек. Инициативалы проектларны тәкъдим итү һәм фикер алышу

4 Статья. Проектны башлап жибәрүчеләр

1. Инициативалы проектны кертү турындағы инициатива белән чыгыш ясарга хокуклы:

1) уналты яшькә житкән һәм «Кече Бәгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке территориясендә яшәүче 10нан да ким булмаган инициатив төркем (алга таба-инициатив төркем);

2) Территориаль ижтимагый үзидарә органнары;

3) ижтимагый берләшмәләрнең жирле берләшмәләре яки жирле бүлекләре.

2. Өлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән затлар (алга таба – проектның инициаторлары):

- 1) инициатив проект өзөрлиләр;
- 2) инициативалы проект буенча фикер алышуны оештыралар яисә өлеге башлык нигезләмәләренә туры китерап инициативалы проектка ярдәм итү турындағы мәсьәлә буенча гражданнарның фикерләрен ачыклауны тәэмин итәләр;
- 3) инициатив проектны «Кече Бәгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке Башкарма комитетына кертәләр;
- 4) инициатив проектны тормышка ашыруны контролъдә тотуда катнашалар;
- 5) «Кече Бәгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке жирле үзидарә органнарының өлеге Тәртиптә һәм аның нигезендә кабул ителгән башка норматив хокукий актлары белән билгеләнгән башка хокукларны гамәлгә ашыралар һәм вазыйфаларны башкара.

3. Инициатив төркем булдыру һәм өлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча каарлар кабул итү Беркетмә белән рәсмиләштерелә. Беркетмә формасы «Кече Бәгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке Башкарма комитеты тарафыннан раслана.

4. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча каарлар территориаль ижтимагый үзидарә уставы нигезендә территориаль ижтимагый үзидарә органнары булып торучы проект инициаторлары тарафыннан кабул ителә.
5. Әлеге статьяның 2 өлешендә күрсәтелгән мәсьәләләр буенча каарлар, гамәлгә кую документлары нигезендә, ижтимагый берләшмәләр булып торучы проектның инициаторлары тарафыннан кабул ителә.

5 Статья. Инициативалы проектка ярдәм иту мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерләрен ачыклау

1. Инициатива проектын Кече Бөгелмә авыл жирлеге халкы яисә аның өлешендә яшәүчеләр хупларга тиеш.
2. Проектның инициаторы инициативалы проектка ярдәм иту турындагы мәсьәлә буенча гражданнарның фикерләрен ачыклауны оештыра:
  - 1) гражданнар жыелышында яки конференциясендә, шул исәптән территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышында инициатив проектны карау;
  - 2) гражданнарны сораштыру үткәргү;
  - 3) инициатив проектны хуплап гражданнарның имзаларын жыю.
3. Проектның инициаторы инициативалы проектка ярдәм иту мәсьәләсе буенча гражданнарның фикерен ачыклауның берничә формасын файдалану турында Карап кабул итәргә хокуклы.

6 Статья. Инициативалы проектларны тәкъдим иту мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы

1. Инициатив проектны тәкъдим иту мәсьәләләре буенча гражданнар жыелышы (алга таба-жыелыш) проект инициаторы каары буенча «жыелышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында» 19.06.2004 ел, №54-ФЗ Федераль законда каралган тәртиптә билгеләнә һәм үткәрелә.
2. Жыелыш «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территорииясенән бер өлешендә уздырыла, анда яшәүчеләр мәнфәгатьләрендә инициативалы проектны гамәлгә ашыру планлаштырыла. Инициативалы проектны тормышка ашыру Каенлы авыл жирлеге халкы мәнфәгатьләрендә планлаштырылса, Бөгелмә шәһәре территорииясенән төрле өлешләрендә берничә жыелыш үткәрелергә мөмкин.
3. Жыелышта уналты яшькә житкән Тиешле территориядә яшәүчеләр катнашырга хокуклы.
4. Жыелыш үткәрелергә мөмкин:
  - 1) көндезге формада-көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча фикер алышу һәм тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча каарлар кабул иту өчен халыкның бергә булуы формасында;
  - 2) көндезге-читтән торып уздырыла торган формада-көн тәртибе һәм тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча каарлар кабул иту, шулай ук жыелыш уздыру турында хәбәрдә яки «Интернет» мәгълүмат – телекоммуникация чөлтәрендә (алга таба-рәсми сайт) Бөгелмә муниципаль районның рәсми сайтыннан файдаланып, жыелыш уздыру яки тавыш бирү турында хәбәр итүдә күрсәтелгән урынга яки адрес буенча каарлар кабул иту мөмкинлеген күздә тота торган формада (алга таба-рәсми сайт).

5. Бер жыелышта берничә инициатив проектны карага мөмкин. Әлеге очракта жыелышны оештыру һәм үткәрү хокуклары һәм бурычлары проектларның инициаторлары тарафыннан бергә гамәлгә ашырыла.

6. Проектның инициаторы жыелыш үткәрү, документлар әзерләү һәм жибәрү чыгымнарын үз өстенә ала.

7. «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты проектның инициаторына жыелыш үткәрудә ярдәм күрсәтә, шул исәптән аны үткәрү өчен бина да туләүсез бирә. «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты каары белән жыелышлар уздыру өчен бирелә торган биналар исемлеге билгеләнә.

8. Жыелыш 15 кешедән торган катнашучылар арасында хокуклы санала.

8 Статья. Жыелыш үткәргә әзерлек

1. Жыелышны үткәрү түрүнде проектның инициаторы каарында күрсәтелә:

1) фикер алышу өчен жыелыш үткәрелә торган инициатив проект;

2) жыелыш уздыру формасы (көндөзге яки көндөзге-чittән торып);

3) жыелышның көн тәртибе, ә жыелыш уздырылган очракта көндөзге-чittән торып-халық тавыш бирүен үткәрү планлаштырыла торган мәсьәләләр;

4) жыелышны уздыру датасы, вакыты, урыны, жыелышны көндөзге-чittән торып уздыру очрагында – шулай ук тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча халық каарларын кабул итү тәмамлану датасы һәм андый каарлар тапшырылырга тиешле урын яки адрес, йә тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча рәсми сайттан файдалану түрүнде каар;

5) жыелышта көндөзге формада уздырыла торган катнашучыларның яки көндөзге-чittән торып жыелыш уздырылган очракта көн тәртибендәгә мәсьәләләр түрүнде фикер алышуда катнашучыларның фаразланган саны;

6) жыелыш уздырыла торган территориядә яшәүчеләргә хәбәр итү ысууллары.

2. Проектның инициаторы «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитетына жыелышны үткәрү түрүнде язма хәбернамәне 15 көннән дә соңга калмыйча 10 көннән дә соңга калмыйча жибәрә.

3. Жыелыш уздыру түрүндагы белдерүдә күрсәтелә:

1) проектның инициаторы түрүнде белешмәләр (инициатив төркем өгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасының исемнәре, аларның яшәү урыны яки булуы түрүнде белешмәләр);

2) әлеге статьяның 1 өлешендә каралган мәгълүматлар;

3) проектның инициаторларының фамилияләре, исемнәре, әтисенең телефон номерлары жыелышны оештыру һәм үткәрү буенча боеру функцияләрен башкару;

4) жыелышны үткәрудә ярдәм итү түрүнде, шул исәптән жыелыш уздыру өчен бина бирү (көндөзге-чittән торып жыелыш уздырган очракта турыйдан-туры фикер алышу) һәм (яки) тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча халыкны тавыш бирү өчен рәсми сайттан файдалану түрүнде.

4. Жыелышны үткәрү түрүнде белдерү проектның инициаторы һәм проектның инициаторы аны оештыру һәм үткәрү буенча боеру функцияләрен үтәүче затлар тарафыннан имзалана. Жыелышны үткәрү түрүндагы хәбәр инициатив төркем тарафыннан аны оештыру һәм үткәрү буенча боеру функцияләрен башкарырга вәкаләтле затлар тарафыннан имзалана.

5. Жыелыш уздыру өчен бүлмә бирү түрүндагы үтенеч булган очракта, «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты хәбернамә кергән көннән өч көн эчендә (эш көннәрендә) проект инициаторына бинаны уздыру мөмкинлеге түрүнде хәбәр итә яки жыелышның урынын һәм (яки) вакытын үзгәртергә тәкъдим итә. Проектның инициаторы әлеге тәкъдимне алғаннан соң өч

көн эчендә (эш көннәрендә) жыелышның урынын һәм (яки) вакытын үзгәртүгә ризалық яки ризалық булмау түрүнда (жыелыш көндезге-чittән торып уздырылган очракта түрүдан-туры фикер алышу) хәбәр итәргә тиеш.

6. "Кече Бөгелмә авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге башкарма комитеты жыелыш уздыру түрүнда, шул исәптән инициатива проекты белән танышу тәртибе түрүнда рәсми сайтта белешмәләр урнаштыра:

1) жыелыш уздыру түрүнда хәбәр алынганнын соң өч көн эчендә (эш көннәре);

2) проект инициаторы ризалыгын алганнын соң жыелышның урынын һәм (яки) вакытын үзгәртү түрүнда тәкъдим белән 2 эш көннән дә соңга калмыйча (жыелыш көндезге-чittән торып уздырылган очракта түрүдан-туры фикер алышу).

7. «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты жыелышны үткәрүдә ярдәм итү проектын тәкъдим итү максатыннан вәкаләтле вәкил күрсәтмәсе рәвешендә үз карары белән билгеләп күя ала. Вәкаләтле вәкил итеп билгеләнү түрүнда «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты проектның инициаторын алдан язма рәвештә жыелыш үткәру түрүнда язма хәбәрнамәдә күрсәтелгән адрес буенча хәбәр итә.

9 Статья. Жыелышны көндезге формада үткәру тәртибе

1. Жыелыш башланганчы проект инициаторы жыелышта катнашкан гражданнарны теркәүне, «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты раслаган форма буенча исемлек төзүне тәэммин итә. Жыелышта катнашкан гражданнар исемлеге жыелыш протоколының аерылгысыз өлеше.

2. Жыелышның көн тәртибе сораулары буенча тавыш бирү тәртибе жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән раслана. Жыелышның көн тәртибе мәсьәләләре буенча каарлар жыелышта катнашучыларның күпчелек тавышы белән кабул итәлә.

3. Жыелыш проект инициаторы вәкиле белән ачыла. Жыелышны алып бару өчен председатель һәм секретарь сайлана.

4. Рәис жыелыш алып бара, көн тәртибендәге мәсьәләләрне игълан итә, катнашучыларга чыгыш ясау өчен сүз бирә, жыелыш кабул иткән каарларны формалаштыра, аларны тавыш бирүгә күя, тавыш бирү нәтижәләрен игълан итә.

5. Секретарь жыелыш протоколын алып бара, анда алар буенча тавыш бирү нәтижәләрен күрсәтеп, жыелыш кабул иткән барлык каарларны чагылдыра. Жыелыш протоколын жыелыш секретаре һәм председателе имзалый.

6. Жыелыш беркетмәсендә күрсәтелә:

1) жыелышның урыны һәм вакыты;

2) жыелышта катнашкан гражданнар саны;

3) жыелыш рәисе һәм секретаре түрүнда белешмәләр, аларның яшәү урыны күрсәтелгән;

4) жыелышның көн тәртибе, чыгышларның эчтәлеге;

5) көн тәртибе мәсьәләләре буенча кабул итәлгән каарлар.

10 Статья. Жыелышны читтән торып уздыру тәртибе

1. Жыелыш уздырылган очракта көндезге-чittән торып көн тәртибендәге мәсьәләләр буенча фикер алышу һәм тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча каарлар кабул итү әлеге Тәртипнәң 9 статьясында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырыла.

2. Фикер алышуда катнашмаган затларны тавыш бирүгә куелган мәсьәләләр буенча язма рәвештә рәсмиләштерелгән жыелыш үткәру түрүндагы хәбәрдә

күрсәтелгән урынга яки адреска жибәрергә хокуклы. Карап формасы «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты тарафыннан раслана.

3. Көндезге-чittәn торып уздырыла торган жыелышта көндезге сөйләшүдә катнашкан затлар, шулай ук каарлары кабул иту тәмамланганчы алынган затлар катнаша.

4. Жыелышның көндезге-чittәn торып уздыру очрагында рәсми сайттан файдаланып, жыелыш уздыру турында хәбәр урнаштыру һәм фикер алышуда катнашмаган затларны тавыш бирү көн тәртибе сораулары буенча күрсәтелгән сайтта үткәрелә.

5. Жыелышның көн тәртибендәгә мәсьәләләр буенча рәсми сайттан файдаланып тавыш бирү жыелыш уздырыла торган территориядә яшәүчеләр тарафыннан шәхсән көн тәртибендәгә һәр мәсьәлә буенча «за», «каршы» яки «воздержался» формулировкалары белән белдерелгән каарны күрсәтү юлы белән гамәлгә ашырыла. Тавыш бирүдә рәсми сайттан файдаланып катнашучылар булып тавыш бирү тәмамлану көненә һәм вакытына кадәр электрон формада тавыш биргән кешеләр санала. Яшәүчеләрне ачыклау Бердәм идентификация һәм аутентификация системасы хисап язмасы ярдәмендә башкарыла. Тавыш бирү башлану көненнән һәм аның бету көненә һәм вакытына кадәр өзеклексез үткәрелә.

6. Рәсми сайтын кулланып тавыш бирү нәтижәләре протокол формасында формалаша һәм мондый тавыш бирү тәмамланганнан соң 1 эш көне эчендә күрсәтелгән сайтка урнаштырыла. Тавыш бирүнен расланган беркетмәсе «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты проектны оештырганнан соң өч эш көне эчендә башлап жибәрә. Күрсәтелгән протокол-жыелыш протоколының аерылгысыз өлеше.

7. Тавыш бирүне уздырганда жыелышта катнашучы һәр кешенең шәхси мәгълүматларын әшкәртүгә «персональ мәгълүматлар турында» 2006 елның 27 июлендәгэ 152-ФЗ номерлы Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә торган ризалыгы алынырга тиеш.

8. Тавыш бирү тәмамланганнан соң, тикшерү яки рәсми сайт кулланып, секретарь жыелыш протоколын ясый, ул секретарь һәм Председатель тарафыннан имзалана.

9. Көндезге-чittәn торып үткәрелә торган жыелыш беркетмәсендә күрсәтелә:

- 1) Турыдан-Туры фикер алышу урыны һәм вакыты;
- 2) чittәn торып тавыш бирү ысулы, аны башлау һәм тәмамлау датасы һәм вакыты;
- 3) жыелышта катнашкан гражданнар саны;
- 4) жыелыш рәисе һәм секретаре турында белешмәләр, аларның яшәү урыны күрсәтелгән;
- 5) жыелышның көн тәртибе, чыгышларның эчтәлеге турында фикер алышуда;
- 6) көн тәртибе һәм алар буенча тавыш бирү нәтижәләре буенча кабул ителгән каарлар.

11 Статья. Инициативалы проектларны тәкъдим иту мәсьәләләре буенча гражданнар конференциясе

1. Инициатив проектны гамәлгә ашыру күздә тотылган 16 яшькә житкән территориядә яшәүчеләр саны 1000 кешедән артып китсә, инициатив проектларны тәкъдим иту мәсьәләләре буенча гражданнар конференциясе (алга таба – конференция) уздырылырга мөмкин.

2. Конференция әлеге статьяда билгеләнгән үзенчәлекләрне исәпкә алып, әлеге Тәртипнең 7-10 статьяларында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

3. Конференцияне үткөрү турында проект инициаторы Каарында әлеге Тәртипнең 8 статьясының 1 өлешендә каралган нигезләмәләр белән беррәттән күрсәтелергә тиеш:

1) 16 яшькә житкән территориянең 100 кешесеннән ким делегат була алмаган делегатлар сайлау өчен вәкиллек нормасы;

2) делегатлар сайлау өчен жыелышларны уздыру вакыты һәм тәртибе.

4. Конференция протоколының аерылгысыз өлеше булып делегатлар сайлау турында жыелышлар беркетмәләре тора.

12 Статья. Гражданнарның инициативалы проектларга ярдәм итүгә имзаларын жыю

1. Гражданнарның инициативалы проектларга ярдәм итеп имзаларын жыю (алга таба-имзалар жыю) проектның инициаторы тарафыннан башкарыла.

2. Инициативалы проектларга, шул исәптән инициативалы төркем әгъзаларының имзаларын да кертеп, имзалар саны 20дән дә ким булмаска тиеш.

3. Имза жыю түбәндәгө тәртиптә башкарыла:

1) имзалар язылу битенә керту юлы белән жыела, аның формасы «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты тарафыннан раслана;

2) язылу кәгазендә имзалар жыю гамәлгә ашырыла торган инициативалы проект күрсәтелә;

3) язылу битендә яшәүченең имzasы һәм аны керту датасы куела. Имзаны һәм аны керту датасын кеше үз кулы белән куя. Имза салучы затның үтенече буенча язылу битендә үз имзасын куя торган кеше турындағы белешмәләр язылу кәгазенә язылу кәгазенә кертелә ала. Күрсәтелгән белешмәләр кульязма ысул белән генә кертелә, шулай ук вакытта карандашларны куллану рөхсәт ителми;

4) резидент бер үк инициативалы проектны бер тапкыр гына хуплый ала;

5) имза жыючы проект инициаторы вәкиле имзалары белән һәр язылу таблицасы расланырга тиеш. Имза жыючы проектның инициаторы вәкиле кулдан кул белән үзенең фамилиясен, исемен һәм әтисенең исемен, туган көнен, яшәү урынын күрсәтә, шулай ук имзасын һәм аны керту датасын куя;

6) имзалар жыю вакытында алгы һәм арткы яғында язылу кәгазен тутыру рөхсәт ителә. Шул ук вакытта оборотная як булып тора дәвамы лицевой як белән бердәм нумерацией имзалар, ә заверительные имзалар һәм мәгълүматлар турында инициатор инициатора проект, гамәлгә ашыручы жыю имзалау, куела обрана яғына язылу кәгазе турдын-туры соң, соңғы имза;

7) имзалар жыюда һәр кешенең шәхси мәгълүматларын эшкәртүгә ризалыгы булырга тиеш, ул «Персональ мәгълүматлар турында» 2006 елның 27 июлендәге 152-ФЗ номерлы Федераль законның 9 статьясында билгеләнгән таләпләр нигезендә рәсмиләштерелә.

13 Статья. Бу инициативалы проектка ярдәм итү турындағы фикерләрен ачыклау өчен гражданнарны сораштыру үткәру

1. Әлеге инициативалы проектка ярдәм итү турындағы фикерләрен ачыклау өчен гражданнардан сораштыру Кече Бөгелмә авыл жирлекендә яшәүчеләр яки аның бер өлеше инициативасы белән үткәрелә:

1) Кече Бөгелмә авыл жирлеке халкы мәнфәгатьләрендә инициатива проектын гамәлгә ашыру тәкъдим ителә;

2) инициатив проектны Кече Бөгелмә авыл жирлегендә яшәүчеләр мәнфәттәрләрендә тормышка ашыру тәкъдим ителә, аларның саны 1000 кешедән артып китә.

2. Сораштыруны билгеләу өчен проектның инициаторы Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районның «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советына (алга таба –«Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советына) гариза жибәрә, анда курсәтелә:

1) сораштыру үткәрергә тәкъдим ителгән инициатив проект;

2) проект инициаторы тәкъдимнәре:

а) сораштыру үткәру датасы һәм вакыты турында;

б) сораштыру үткәргәндә тәкъдим ителә торган (тәкъдим ителә торган) мәсьәләне (сорауларны) формулировкалау турында;

в) сораштыру үткәру методикасы турында;

г) сораштыруда катнашучы муниципаль берәмлектә яшәүчеләрнең минималь саны турында;

3) проектның инициаторы турында белешмәләр (инициатив төркем әгъзаларының фамилияләре, исемнәре, атасының исемнәре, аларның яшәү яки булу урыннары турында белешмәләр, чара проектның бүтән инициаторы атамасы һәм аның урнашу урыны).

3. Әгәр проектның инициативасы төркем булса, гаризаны инициатив төркемнәң барлық әгъзалары имзалый. Әгәр проектның инициаторы әлгә Тәртипнәң 4 статьясының 1 өлешендә курсәтелгән башка затлар булса, гаризага проект инициаторының вәкаләтле заты һәм Кече Бөгелмә авыл жирлегендә яшәүче 10нан да ким булмаган кеше күл күя, аларда инициатива проектын гамәлгә ашырырга тәкъдим ителә. Бу очракта гаризада шулай ук гаризага күл күйгән затлар (фамилияләре, исемнәре, әтисенең исемнәре, аларның яшәү яки булу урыны турындагы мәгълүматлар) турында белешмәләр курсәтелә.

4. «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы гариза көргөннән соң 30 эш көненнән дә соңга калмыйча аны карый һәм сораштыру билгеләу яки сораштыруны билгеләүдән баш тарту турында Карап кабул итә.

5. Сораштыруны билгеләүдән баш тарту нигезе булып, әгәр хокук бозулар Бөгелмә шәһәрендә яшәүчеләрнең инициатива тәкъдим итүдә катнашкан ихтыяр белдерү нәтижәләрен дөрес билгеләргә мөмкинлек бирмәсә, сораштыру үткәру турындагы инициативаны курсәтүнең әлгә маддәсөн бозу тора.

6. «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында»2003 елның 06 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 31 статьясындагы 4 өлеше нигезендә гражданнарны сораштыру үткәру тәртибен билгеләүче Бөгелмә шәһәр Советы норматив хокукий актында билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

7. Сораштыруда Кече Бөгелмә авыл жирлегендә яки аның өлешендә 16 яшькә җиткән инициативалы проектны тормышка ашыру тәкъдим ителә.

8. Сораштыру нәтижәләре Кече Бөгелмә авыл жирлеге башкарма комитеты проектны башлап жибәргөннән соң өч эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр итә.

3 бүлек. Инициатив проектларны керту һәм карау

14 Статья. «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитетына инициативалы проектлар керту

1. «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитетына инициативалы проект керткәндә тәкъдим ителә:

1) проектның тасвирламасы көгазьдә һәм график һәм (яки) таблица материаллары күшүла ала торган электрон формада;

2) өлөгө Тәртипнен 4 статьясындагы 4, 5 өлешләре нигезендә инициатив төркем төзү беркетмәсе яисә башка документлар, шулай ук инициативалы проектны караганда һәм гамәлгә ашырганда аның исеменнән «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты белән хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле затларны билгеләү турында проект инициаторы карары;

3) гражданнар жыелышы яки конференциясе беркетмәсе, гражданнарны сораштыру нәтижәләре һәм (яки) Кече Бөгелмә авыл жирлегендә яшәүчеләрнен инициатив проектын яисә аның бер өлешен яклаучы язылу көгазыләре.

2. Өлөгө статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән документлар «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башкарма комитетына инициативалы проектны караган һәм гамәлгә ашырган вакытта «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты белән хезмәттәшлек итәргә вәкаләтле зат тарафыннан тапшырыла, яисә аны жибәргәндә игълан итеп тәжүри кыйммәтлек һәм салыну тасвирламасы белән почта аша жибәрелә.

3. Проектны керту датасы-өлөгө статьяның 1 өлешендә, «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты күрсәтелгән документларны алу көне.

4. Документлар «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитетына инициативалы проектны караган вакытта һәм гамәлгә ашырганда «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты белән хезмәттәшлек итү проектының вәкаләтле заты тарафыннан тапшырылган очракта, күрсәтелгән затка «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты исемлеген һәм аларны алу датасын күрсәтеп документлар алуда расписка бирелә. Расписка Documentlar алган көнне «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты тарафыннан бирелергә тиеш.

15 Статья. Инициативалы проектларны карау буенча Комиссия

1. Инициатив проектларны карау буенча комиссия (алга таба-комиссия) инициатив проектларның социаль-икътисадый әһәмиятен объектив бәяләү һәм аларны сайлап алу максатларында төзелә.

2. Комиссия саны 6 кеше тәшкил итә.

3. Комиссиянен персональ составы «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты карары белән билгеләнә. Комиссия әгъзаларының яртысы «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнә. Комиссия составы комиссия кабул иткән карарларга тәэсир итә торган мәнфәгатьләр конфликтлары барлыкка килү мөмкинлеген кире кагу өчен формалаштырыла.

4. Комиссия комиссия рәисе, Комиссия рәисе урынбасары, комиссия секретаре һәм аның эшендә шәхсән катнашучы комиссия әгъзаларыннан тора.

5. Комиссия рәисе:

- 1) комиссия эшен оештыра, аның эшчәнлегенә житәкчелек итә;
- 2) комиссиянен чираттагы утырышының көн тәртибе проектын формалаштыра;
- 3) комиссия әгъзаларына курсәтмәләр бирә;
- 4) комиссия утырышларында рәислек итә.

6. Конкурс комиссиясе рәисе урынбасары вакытлыча булмаган очракта конкурс комиссиясе рәисе вазыйфаларын башкара.

7. Комиссия секретаре:

1) комиссия эшчәнлеген мәгълүмати һәм документация белән тәэмин итүне, шул исәптән комиссия утырышына әзерлекне гамәлгә ашыра;

2) комиссия әгъзаларына, проект инициаторларына һәм комиссия утырышына чакырылган башка затларга, комиссиянең чираттагы утырышын уздыру датасы, урныны һәм комиссиянең чираттагы утырышы көн тәртибе турында хәбәр итә;

3) комиссия утырышлары беркетмәләрен алышп бара.

8. Комиссия әгъзасы:

1) комиссия эшендә, шул исәптән комиссия утырышларында да катнаша;

2) комиссия эше мәсьәләләре буенча тәкъдимнәр кертә;

3) комиссия утырышларында карала торган документлар һәм материаллар белән таныша;

4) комиссия утырышында катнашуучыларга сораулар бирә;

5) комиссия утырышларында тавыш бирә.

9. Комиссиянең төп эш формасы булып утырышлар тора.

10. Комиссия утырышы аның әгъзаларының яртысыннан ким булмаган очракта хокуклы санала.

11. Проектның инициаторларына һәм аларның вәкилләренә комиссия тарафыннан инициатив проектларны карап тикшерүдә катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен билгеләү мөмкинлеге бирелә. Инициатив проектны карау планлаштырыла торган комиссия утырышы турында проект инициаторлары аны үткәрү көненә кадәр 5 эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

12. Проект буенча фикер алышу һәм комиссия карар кабул итү проектның инициаторы һәм башка чакырылган затлар катнашыннан башка башкарьыла.

13. Комиссия карары комиссия әгъзалары саныннан ачык тавыш белән кабул ителә. Тавыш тигезлеге булганда, комиссия утырышында рәислек итүче тавыш хәлиткеч булып тора.

14. Комиссия әгъзалары карарлар кабул итү турында фикер алышканда тигез хокукларга ия.

15. Комиссия кабул иткән карар белән килешмәгән очракта комиссия әгъзасы Комиссия утырышы беркетмәсенә тартылырга тиешле аерым фикерен язмача житкерергә хокуклы.

16. Комиссия утырышы нәтижәләре буенча беркетмә төзелә, ул комиссия утырышында рәислек итүче, комиссия секретаре һәм комиссия әгъзалары тарафыннан комиссия утырышын уздырганнан соң 3 эш көне эчендә имзалана.

17. Комиссия секретаре комиссия утырышына беркетмә имзаланган көннән соң 1 эш көненнән дә соңга калмыйча, аны «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты житәкчесенә жибәрә.

18. Комиссия эшчәнлеген оештыру-техник яктан «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты тәэмин итә.

16 Статья. «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты тарафыннан инициативалы проектны карау тәртибе

1. Инициативалы проект «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты тарафыннан кертелгән көннән алыш 30 эш көне эчендә карала.

2. «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башкарма комитетына инициативалы проект керту турында мәгълүмат «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитетына инициативалы проект кертелгәннән соң өч эш көне эчендә рәсми бастырып чыгарылырга һәм урнаштырылырга тиеш һәм әлеге Тәртипнең 2 статьясындағы 2 өлешендә, шулай ук проект инициаторлары турында курсәтелгән белешмәләрне үз эченә алышга тиеш.

Бер үк вакытта гражданнар «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитетына үзләренең инициатив проект буенча тәкъдимнәрен һәм кисәтүләрен тапшыру мәмкинлеге турында хәбәр итәләр.

3. Инициатива проекты буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләр тапшыру срогы 7 эш көне тәшкил итә. 16 яшькә житкән Кече Бөгелмә авыл жирлегендә яшәүчеләр үзләренең кисәтүләрен һәм тәкъдимнәрен юллый ала. Искәрмәләр һәм тәкъдимнәр «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма Комитетына халық тарафыннан турыдан-туры тапшырыла яки почта аша жибәрелә.

4. Инициатив проект буенча тәкъдимнәр һәм искәрмәләрне комиссия гомумиләштерә.

5. Инициатив проектны карау нәтижәләре буенча комиссия «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты житәкчесенә әлеге статьяның 7 өлешендә күрсәтелгән каарларның берсен кабул итәргә тәкъдим итә. «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты житәкчесенә берничә инициативалы проект кертелгән, шул исәптән, өстенлекле мәсьәләләр эчтәлеге буенча шундый тасвиrlама белән, комиссия «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты житәкчесенә конкурс сайлап алудың оештырырга тәкъдим итә.

6. Конкурс сайлап алуды әлеге Тәртипнең 17 статьясы нигезендә оештырыла. Конкурс сайлап алудың үткәрү турында хәбәр проект инициаторларына тиешле карар кабул итегендән соң 3 эш көненнән дә соңга калмыйча жибәрелә.

7. Комиссия тәкъдимен яисә конкурс нигезендә сайлап алу нәтижәләре буенча "Кече Бөгелмә авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге башкарма комитеты житәкчесе түбәндәге каарларның берсен кабул итә:

1) «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге бюджеты турындагы каарда кааралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә тиешле максатларга һәм (яки) «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге бюджеты проектын төзү һәм карау тәртибе нигезендә (бюджет турындагы каарга үзгәрешләр керту) аның өстендей эшләүне дәвам итәргә.;

2) инициативалы проектны хуплаудан баш тарту һәм аны проект инициаторларына кире кайтару.

8. "Кече Бөгелмә авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге башкарма комитеты житәкчесе инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тарту турында Каар кабул итә:

1) инициатив проектны кертуңең билгеләнгән тәртибен үтәмәү һәм аны карау;

2) инициатив проектның федераль законнар һәм Россия Федерациясенең башка норматив хокукий актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукий актлары таләпләренә, Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районның «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына туры килмәве.

3) жирле үзидарә органнарының кирәклө вәкаләтләре һәм хокуклары булмау сәбәпле инициативалы проектны гамәлгә ашыра алмавы;

4) жирлекнең "Кече Бөгелмә авыл жирлеге" муниципаль берәмлеге бюджеты акчалары инициативалы түләүләр формалашу чыганагы булмаган инициативалы проектны гамәлгә ашыру өчен кирәклө акчалар күләмендә булмау;

5) инициатив проектта сурәтләнгән проблеманы нәтижәлерәк чишү мәмкинлеге булу;

6) инициатив проектны конкурс сайлап алудың узмаган дип тану.

9. Проектны карау нәтижәләре буенча каар кабул итегендән соң өч эш көненнән дә соңга калмыйча проект инициаторына жибәрелә.

10. Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районның «Кече Бөгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге башкарма комитеты әлеге статьяның 8

өлешендәге 5 пунктында каралған очракта, проект инициаторларына бергәләп инициативалы проектны эшләп бетерергә тәкъдим итәргә, шулай ук аны үз компетенцияләре нигезендә башка муниципаль берәмлекнең жирле үзидарә органына яисә дәүләт органына тәкъдим итәргә тиеш.

Проектны эшләп бетерү өчен комиссия комиссия әгъзалары, Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районы жирле үзидарә органнары вәкилләре, проект инициаторы вәкилләре арасыннан эшче төркем төзи, шулай ук проектны эшләп бетерү вакытын билгели.

Эшләп бетерелгән инициатива проекты комиссия тарафыннан әлеге Тәртипнәң 15 статьясы һәм әлеге маддә нигезендә карала.

17 Статья. Инициативалы проектларны сайлап алу бәйгесе

1. Конкурс сайлап алударын комиссия башкара.

2. Конкурс сайлап алудың критерийлары:

1) халыкның проблеманы хәл итүгә инициативалы проект жибәрелгән проблеманы билгеләүдә һәм аны тормышка ашыруда катнашу дәрәҗәсе;

2) инициатив проектны тормышка ашыруның социаль нәтижәлелеге.

3. Конкурс сайлап алу критерийлары, аларның әһәмияте, үзләренә туры килгән баллар һәм авырлык коэффициентлары күшымтада әлеге Тәртипкә (алга таба – критерийлар) куелган.

4. Конкурс сайлап алуды әлеге Тәртипнәң 15 статьясы нигезендә үткәрелә торган комиссия утырышында гамәлгә ашырыла.

5. Комиссия конкурс сайлап алударын узган инициатив проектларны ачыклау критерийлары нигезендә инициатив проектларны бәяли.

6. Конкурс сайлап алу нәтижәләре буенча, йомгаклау бәяләвен исәпкә алып, комиссия инициатив проектларны конкурс сайлап алудын узган яисә үтмәгән дип игълан итү турында Карап кабул итә.

7. Конкурс сайлап алударын барлық критерийлар буенча максималь суммар балл алган инициатив проект игълан итә.

8. Бәяләү нәтижәләре буенча берничә инициативалы проект бер үк балл жыйган очракта, өстенлеккә Татарстан Республикасы Бөгелмә муниципаль районның «Кече Бөгелмә авыл жирлелеге» муниципаль берәмлекке Башкарма комитетына кертелгән инициативалы проект ия.

18 Статья. «Кече Бөгелмә авыл жирлелеге» муниципаль берәмлекке Башкарма комитетының инициативалы проектны тормышка ашыру турында каары

1. «Кече Бөгелмә авыл жирлелеге» муниципаль берәмлекке башкарма комитеты инициативалы проектны тормышка ашыру турында каары чыгара.

2. Инициативалы проектны гамәлгә ашыру турында каарда булырга тиеш:

1) инициатив проектны гамәлгә ашыру нәтижәсендә барлыкка китерелергә тиешле объектның исеме (адресын яки урынын күрсәтеп) яки инициатив проектны тормышка ашыруга юнәлдерелгән чараның исеме;

2) "Кече Бөгелмә авыл жирлелеге" муниципаль берәмлекке бюджеты акчаларын тоту юнәлеше (төзелеш, реконструкция, сатып алу, чара (чаралар) үткәрү);

3) инициатив проектны гамәлгә ашыруга бүлеп бирелә торган Бөгелмә шәһәре бюджеты акчаларын баш бүлүченең исеме;

4) клиент, төзүче исеме;

5) объектны файдалануга тапшыру (сатып алу), чараны (чараларны) гамәлгә ашыру срокы;

6) объектның фаразланган (чик) бәясе яки инициатива түләүләре күләмен бүлеп бирү белән чараны (чараларны) уздыруга чик акча күләме;

7) инициативалы түләүләр күләмен бүлеп бирү белән чараны (чараларны) уздыруга объектның фаразланган (чик) бәясен яки чик күләмен гамәлгә ашыру еллары буенча бўлу.

19 Статья. «Интернет» мәгълүмат-коммуникация чөлтәрендә инициатив проект турында мәгълүмат рәсми бастырып чыгару һәм урнаштыру тәртибе

1. «Кече Бәгелмә авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Башкарма комитетының инициативалы проектын карау, инициативалы проектны гамәлгә ашыруның барышы, шул исәптән акчадан файдалану, аны гамәлгә ашыруда кызықсынган затларның мәлкәти һәм (яки) хезмәт катнашуы турында мәгълүмат рәсми сайтта бастырып чыгарылырга һәм урнаштырылырга тиеш.

Татарстан Республикасы
Бөгелмә муниципаль
районының «Кече Бөгелмә авыл
жирлеге» муниципаль
берәмлекенең инициатив
проектларын тәкъдим итү,
керту, фикер алышу һәм карау
тәртибенә күшитма

Инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алу критерийлары, аларның
әһәмияте, аларга туры килгән баллар һәм авырлык коэффициентлары

<i>Инициатив проектны сайлау критерийның исеме</i>	<i>Инициатив проектны сайлау критерийын бәяләү күрсәткеченең исеме</i>	<i>Инициатива проектын сайлау критерийын бәяләүнең санлы курсәткече</i> <i>Инициа тива про ектын сайлау кри терийын бәяләүнең санлы курсәткече</i>
--	--	---

1	2	3
Инициатив проектның социаль әһәмияте	инициативалы проектны тәкъдим итүдә катнашкан гражданнар саны тормышка ашырылган инициатив проект нәтижәләре белән дайми (айга ким дигәндә бер тапкыр) файдаланаачак алучылар саны (кеше)	5 кеше өчен 1 балл, ләкин 20 баллдан артык түгел
Кызыксынган кешеләрнең финанс катнашу дәрәҗәсе сатуда	инициативалы проект бәясенә инициативалы проектны финанслауда физик затларның инициативалы түләүләре күләменә мәнәсәбәт проектны инициатив проект бәясенә финанслауда юридик затларның, шәхси эшкуарларның инициативалы түләүләр күләменә мәнәсәбәт	100 кеше өчен 1 балл, ләкин 15 баллдан артык түгел
инициативалы проект	инициативалы проектны тормышка ашыруда катнашырга теләк белдергән гражданнар саны	Финанслауның һәр 1 процента өчен 1 балл, ләкин 30 баллдан артык түгел Финанслауның һәр 2 процента өчен 1 балл, ләкин 25 баллдан артык түгел